

Lactantius

De mortibus persecutorum kap. 48

→ betyder at ordets hovedtider kan findes i det alfabetiske ord- og sagregister bag i HØ.

JG henviser til Jensen&Goldschmidt, Latinsk-dansk Ordbog

Kap. 48

- 1 ac-cipio →
 exercitus, us, m.
 distribuo, 3: *fordeler*
 tra-icio →: *går over; fører over*
 Nicomedia, ae, f: opr. den græske koloni
 Astakos grundlagt i 711 f.Kr, fra 264
 f.Kr. Nikomedia. Byen blev i 286 e.Kr.
 gjort til hovedstad i det østromerske rige
 af kejser Diocletian da han indførte
 tetrakiet (firemandsstyret). I dag hedder
 byen Izmit og ligger ikke langt fra
 Istanbul.
 ingredior →
 gratia, ae, f: *skønhed*; g. refero + dat.:
viser nogen sin taknemmelig (i gerning)
 vinco →
 re-fero →
 Idus, Iduum, f. pl.: *idus*, den 13. ell. 15.
 dag i måneden (HØ 308)
 Junius: *Junius* (romersk slægt); mensis J.:
juni måned
 ter consilibus: HØ 178; Konstantins og
 Licinius' tredje konsulat var i 313 e.Kr.
 re-stituo →: *stiller tilbage; genrejser* (HØ
 270)
 ecclesia, ae, f: *kirke*, stammer fra det
 græske ἐκκλησία: *forsamling*
 modus, i, m: *mål; måde, art.* huius modi:
 HØ 143
 praeses, idis, adj.: *beskyttende*; subst:
forstander, statholder
 pro-pono →
 2 felix, adj.: *heldig, lykkelig*; feliciter, adv.
 tam ... quam: *således ... som*
 con-venio →
 Mediolanum, i, n: *Milano*
 commodum, i, n: *bekvemmelighed; fordel,*
interesse
 per-tineo →

- tractatus, us, m: *behandling*
 haec inter cetera = inter haec cetera
 pluribus: HØ 35
 pro-sum: *gavner*; profutura <esse>, HØ
 107
 vel, adv.: JG I.1.b
 ordino, 1: *ordner*
 credo →
 divinitas, atis, f: *guddommelighed, det*
guddommelige
 reverentia, ae, f: *ærefrygt*
 contineo →: *holder sammen; omfatter*
 liber, era, erum, adj.: *fri*; adv.: *libere*
 postestas, atis, f: *kraft; magt; mulighed*
 sequor →: HØ 271
 quisque, indef. pron.: HØ 49.3
 volo →
 quo, conj.: *for at*
 quisquis, pron.: *hvem der end* (HØ 48.1)
 sedes, is, f: *sæde*
 caelestis, e, adj.: *himmelsk*
 constituo →
 placatus, adj.: *forsonet, beroliget;*
venlig
 propitius, adj.: *nådig*
 pos-sum →
 3 consilium, i, n: *råd; beslutning*
 saluber, bris, bre, adj.: *sund*
 rectus, adj.: *ret, lige; dydig, retfærdig*
 in-eo →: *begynder; overvejer*
 ut, conj.: HØ 214
 nullus, pron.: HØ 50.2
 ab-nego, l: *afstår, nægter*
 ob-servatio, onis, f: *iagttagelse; regel;*
gudsdyrkelse
 mens, mentis, f: *sjæl*
 aptus, adj.: *føjet tæt til; passende*
 sentio →
 superus, adj.: *øvre, høj*
 ob-sequor →

- soleo →
 favor, oris, m: *gunst, yndest*
 benivolentia, ae, f.: *velvilje*
 prae-sto →
- 4 quare, adv. og konj.: *hvorledes*; i beg. af sætning: *derfor*
 dicatio, onis, f: *erklæring om at man ønsker at blive borger; hengivenhed*
 con-venio →: *kommer sammen*; upers. *det er passende*
 placeo →
 a-moveo →: *bevæger væk*; fjerner: her i en abs. abl: HØ 178
 con-dicio = conditio, onis, f: *vilkår; bestemmelser*
 scriptum, i, n: *skrift*
 officium, i, n: *embede; kontor*
 con-tineo →
 sinister, stra, strum, adj.: *venstre; dårig, uheldig*
 clementia, ae, f: *mildhed*
 simplex, adj.: *enkel; naturlig*; adv.: *simpliciter*
 unusquisque, pron.: *hver enkelt*
 gero →
 voluntas, atis, f: *vilje*
 ob-servo, 1: *passer på; følger*
 citra, adv.: *på denne side*; uden + akk.
 molestia, ae, f: *besværlighed*
 con-tendo →
- 5 quae: overgangsrelativ (HØ 288)
 sollicitudo, inis, f: *bekymring*
 plenus, adj.: *fuld*; adv.: *plene, plenissime*
 significo, 1: *viser; meddeler*
 quo, konj.: HØ 221
 colo →
- 6 quod: overgangsrelativ (HØ 288)
 indulgeo →
 similis, e, adj.: *lig, lignende*; adv.: *similiter*
 aperio →
 pro, præp. m. abl.: HØ 183
 quies, quietis, f: *ro, fred*
 con-cedo →
 quod, rel. pron.: HØ 46
 de-ligo →
 quod: overgangsrelativ (HØ 288)
 facio →
 honor, oris, m: *ære; æresgave*

- quisquam, indef. pron.: HØ 49.1
 de-traho, traxi, tractum, 3: *fjerne noget* (akk.) *fra nogen* (dat.)
- 7 insuper, adv.: *ovenpå; desuden*
 persona, ae, f: *maske; person; gruppe*
 statuo, 3: *opstiller; bestemmer*
 censeo →
 quod, konj.: *at*
 consuesco →
 quibus: relativt pronomen til loca
 certus, adj.: *ikke, bestemt*
 forma, ae, f: *form; plan; art, karakter*
 com-prehendo, di, sum, 3: *sammenfatter*
 prior, us, adj.: *først, tidligere*
 fiscus, i, m.: *kurv; statskassen*
 merco, 1: *handler, køber*; i perf.ptc. også I passiv betydning
 pretium, ii, n.: *pris; betaling*
 petitio, onis, f: *angreb; krav*
 postpono, posui, positum, 3: *tilsidesætter*; her verbal i en abs. abl.
 frustratio, onis, f.: *skuffelse; bedrag*
 ambiguitas, atis, f: *tvetydighed*
 restituo →
- 8 donum, i, n.: *gave*; i abl.: *som gave*
 con-sequor →: *følger med*; opnår
 quantocius, adv.: *så hurtigt som muligt*
 reddo →
 emo →
 peto →
 vicarius, ii, m.: *afløser, stedfortræder*
 postulo, 1: *forlanger*
 quo, konj.: se paragraf 5
 consulo →
 quae: overgangsrelativ
 corpus, oris, n.: *krop; gruppe*
 protinus, adv.: *fremad; straks*
 intercessio, onis, f: *indblanding; mægling, mellemkomst*
 mora, a, f: *ophold; tøven*
 tra-do →
 oportet →
- 9 quoniam, konj.: *eftersom*
 tantum, adv.: *kun*
 nosco →
 ius, iuris, n.: *ret*
 id est: *dvs.*
 per-tineo →: *strækker sig; angår, hører*

- lex, legis, f: *lov*
 supra, adv.: *ovenfor*
 comprehendo, di, sum, 3: *sammenfatter*
 prorsum/prorsus, adv.: *fremad, videre*
 controversia, ae, f: *strid*
 conventiculum, i, n: *mindre sammenkomst, samling; forsamlingssted*
 scilicet, adv.: *naturligvis, selvfølgelig*
 ratio, onis, f: *fornuft; tænke måde, princip*
 indemnitas, atis, f: *skadeløshed*
 spero, 1: *håber, forventer*
- 10 efficax, acis, adj.: *virkningsfuld; effektiv*
 ex-hibeo, 2: *giver; udviser*
 debeo →
 praeceptum, i, n: *foreskrift, befaling*
 com-pleo →
- 11 hac-tenus, adv.: *hertil; i det omfang*
 iuxta, præp. + akk.: *ved siden af; over for*
 favor, oris, m: *gunst; velvilje*
 ex-perior →
 prosper/prosperus, er, erum (adv. -e):
heldig, lykkelig, gunstig
 sucessus, us, m: *fremrykning; fremgang, held*
 beatitudo, inis, f: *lyksalighed*
 per-severo, 1: *vedbliver, fortsætter*
- 12 sanctio, onis, f: *hellig forordning*
 notitia, ae, f: *bekendtskab, opmærksomhed*
 prae-fero, tuli, latum, ferre, 3: *bærer foran*
 programma, atis, n (πρόγραμμα):
bekendtgørelse; opslag
 scientia, ae, f: *viden*
 per-fero →
 lateo →
- 13 verbum, i, n: *ord; i abl.: mundtligt*
 hortor, dep. 1: *opmunter, opfordrer*
 status, us, m: *stilling, stand, status*
 pristinus, adj.: *forrige, tidligere*
 e-vertor, verti, versum, 3: *ødelægger, omstyrter*
 mensis, is, m: *måned*